

**Bruxelles, 30. rujna 2025.
(OR. en)**

13388/25

**Međuinstitucijski predmet:
2025/0305 (NLE)**

**AGRI 454
FAO 45
ENV 911
RGA 5**

POP RATNA BILJEŠKA

Od:	Glavna tajnica Europske komisije, potpisala direktorica Martine DEPREZ
Datum primitka:	29. rujna 2025.
Za:	Thérèse BLANCHET, glavna tajnica Vijeća Europske unije
Br. dok. Kom.:	COM(2025) 564 final
Predmet:	Prijedlog ODLUKE VIJEĆA o utvrđivanju stajališta koje treba zauzeti u ime Unije u okviru Upravljačkog tijela Međunarodnog ugovora o biljnim genetskim resursima za hranu i poljoprivredu u pogledu određenih prijedloga podnesenih na usvajanje na njegovoj jedanaestoj sjednici.

Za delegacije se u prilogu nalazi dokument COM(2025) 564 final.

Priloženo: COM(2025) 564 final

EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 29.9.2025.
COM(2025) 564 final

2025/0305 (NLE)

Prijedlog

ODLUKE VIJEĆA

**o utvrđivanju stajališta koje treba zauzeti u ime Unije u okviru Upravljačkog tijela
Međunarodnog ugovora o biljnim genetskim resursima za hranu i poljoprivredu u
pogledu određenih prijedloga podnesenih na usvajanje na njegovoj jedanaestoj sjednici.**

OBRAZLOŽENJE

1. KONTEKST PRIJEDLOGA

• Razlozi i ciljevi prijedloga

Riječ je o Prijedlogu odluke Vijeća o utvrđivanju stajališta koje treba zauzeti u ime Unije o izmjeni Međunarodnog ugovora o biljnim genetskim resursima za hranu i poljoprivredu – „Ugovor” – na jedanaestoj sjednici Upravljačkog tijela Ugovora koja će se održati od 24. do 29. studenog 2025.

Ugovor je stupio na snagu 2004. Cilj mu je zajamčiti sigurnost opskrbe hranom očuvanjem, razmjenom i održivom upotrebom biljnih genetskih resursa za hranu i poljoprivredu na svjetskoj razini, te pravednom i pravičnom podjelom dobiti koja proizlazi iz njihove upotrebe. Najviše tijelo Ugovora je Upravljačko tijelo. Sastoji se od svih ugovornih strana Ugovora. Unija i sve njezine države članice ugovorne su strane Ugovora. Upravljačko tijelo ovlašteno je donositi izmjene Ugovora i njegovih priloga. Te izmjene stupaju na snagu nakon što ih dvije trećine ugovornih strana ratificira, prihvati ili odobri.

U skladu s Ugovorom uspostavljen je višestrani sustav pristupa i podjele dobiti za 64 najvažnija prehrambena i krmna usjeva koji su ključni za sigurnost opskrbe hranom i međuovisnost (navedeni u Prilogu I. Ugovoru). Razmjena biljnih genetskih resursa uređena je standardnim sporazumom o prijenosu materijala, kojim se definiraju prava i obveze dobavljača i primatelja materijala. Osnovan je Fond za podjelu dobiti kao mehanizam za primanje i korištenje financijskih sredstava koja proizlaze iz višestranog sustava pristupa i podjele dobiti za financiranje projekata u zemljama u razvoju.

Pregovori čiji je cilj revizija višestranog sustava pristupa i podjele dobiti kako bi se povećao priljev prihoda korisnika u Fondu za podjelu dobiti odvijaju se u okviru Ugovora od 2013. Pregovori su napredovali u okviru *ad hoc* otvorene radne skupine za poboljšanje funkcioniranja višestranog sustava koju je Upravljačko tijelo osnovalo 2013. Njezin je mandat produljen 2015. i 2017., a ponovno je dodijeljen 2022. Četrnaesti i posljednji sastanak održan je od 7. do 11. srpnja 2025. Rad je rezultirao paketom mjera koje će se razmotriti za donošenje na jedanaestoj sjednici Upravljačkog tijela u studenome 2025. Paket mjera sadržava:

1. Proširenje Priloga I. Ugovoru s ciljem stavljanja na raspolaganje više biljnih genetskih resursa u okviru višestranog sustava pristupa i podjele dobiti.
2. Reviziju standardnog sporazuma o prijenosu materijala kako bi njegovi uvjeti bili učinkovitiji, poštujući pritom ravnotežu interesa dobavljača i primatelja biljnih genetskih resursa.
3. Rezoluciju koja će biti priložena izmjeni Priloga I. Ugovoru i reviziji standardnog sporazuma o prijenosu materijala, čiji je cilj odgovoriti na očekivanja u pogledu podjele novčane dobiti od upotrebe „informacija o digitalnim sljedovima”. Koncept informacija o digitalnom sljedovima (tj. sekvence genoma biljaka koje se mogu pretvoriti u različita svojstva ili značajke i postaju sve važniji alati za istraživanje i oplemenjivanje) nije obuhvaćen standardnim sporazumom o prijenosu materijala jer se još raspravlja o tome što on točno obuhvaća. Na primjer, teško je pratiti njegovo podrijetlo ili njegov doprinos novom proizvodu i stoga izračunati koristi koje se dijele od njegova korištenja.

Ti pregovori mogli bi se okončati na predstojećoj jedanaestoj sjednici Upravljačkog tijela koja će se održati u studenome 2025. Ovom se Odlukom utvrđuje stajalište Unije u pogledu

proširenja Priloga I. Ugovoru i revizije standardnog sporazuma o prijenosu materijala.

Stajalište je Unije da bi se Prilog I. što je više moguće trebao proširiti i da bi drugi elementi paketa trebali biti uvjetovani tim proširenjem. Proširenje Priloga I. Ugovoru i revizija standardnog sporazuma o prijenosu materijala, nakon što stupe na snagu, imali bi pravne učinke. Stoga je potrebno odobrenje Vijeća kako bi se složilo s ishodom tih pregovora ako je rezultat u skladu sa stajalištem Unije.

Ovom bi Odlukom trebalo staviti izvan snage i Odluku Vijeća 12102/22 koju je Vijeće donijelo prije devete sjednice Upravljačkog tijela 2022. jer obuhvaća samo produljenje Priloga I., ali ne i druge elemente o kojima se raspravlja na jedanaestoj sjednici Upravljačkog tijela.

- **Dosljednost s postojećim odredbama politike u tom području**

Ugovor predviđa pravno obvezujući globalni okvir za održivo očuvanje biljnih genetskih resursa za hranu i poljoprivredu te višestrani sustav u okviru kojega sve stranke Ugovora nemaju samo pristup tim resursima, već mogu dijeliti i ostale povlastice koje proizlaze iz njihova korištenja. Prijedlogom se nastoji poboljšati funkcioniranje Ugovora te se njime stoga dosljedno podupiru politike Unije u području poljoprivrede i okoliša.

- **Dosljednost u odnosu na druge politike Unije**

Cilj je ovog prijedloga poduprijeti pravednu i pravičnu podjelu dobiti koja proizlazi iz upotrebe biljnih genetskih resursa za hranu i poljoprivredu u okviru Ugovora. Budući da se ostvarene koristi upotrebljavaju za financiranje projekata u zemljama u razvoju, ovaj je prijedlog dosljedan i podupire međunarodnu politiku partnerstva i razvojne politike Unije.

2. PRAVNA OSNOVA, SUPSIDIJARNOST I PROPORCIONALNOST

- **Pravna osnova**

Člankom 218. stavkom 9. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU) predviđeno je da Vijeće na prijedlog Komisije donosi odluke kojima se utvrđuju „stajališta koja u ime Unije treba donijeti tijelo osnovano na temelju sporazuma kada je to tijelo pozvano donositi akte koji proizvode pravne učinke, uz iznimku akata kojima se dopunjuje ili mijenja institucionalni okvir sporazuma”.

Članak 218. stavak 9. UFEU-a primjenjuje se neovisno o tome je li Unija članica tog tijela ili stranka tog sporazuma.

Pojam „akti koji proizvode pravne učinke” obuhvaća akte koji proizvode pravne učinke na temelju pravila međunarodnog prava kojima se uređuje predmetno tijelo. Obuhvaća i instrumente koji nemaju obvezujući učinak na temelju međunarodnog prava, ali postoji mogućnost da „presudno utječu na sadržaj propisa koje donese zakonodavac Unije”.

Upravljačko tijelo je tijelo osnovano na temelju sporazuma, odnosno Ugovora koji je donesen na Konferenciji FAO-a 3. studenog 2001., a stupio je na snagu 29. lipnja 2004.

Unija i njezine države članice zajedno su ugovorne strane Ugovora.

Predviđeni akt koji je Upravljačko tijelo pozvano donijeti akt je koji proizvodi pravne učinke. Predviđeni akt bit će obvezujući za ugovorne strane na temelju međunarodnog prava u skladu s člancima 12.4., 23. i 24.2.

Ugovora. Predviđenim aktom ne dopunjuje se niti mijenja institucionalni okvir Ugovora.

Stoga je postupovna pravna osnova za predloženu odluku članak 218. stavak 9. UFEU-a.

Materijalna pravna osnova za odluku na temelju članka 218. stavka 9. UFEU-a prije svega ovisi o cilju i sadržaju predviđenog akta o kojemu se zauzima stajalište u ime Unije. Ako predviđeni akt ima dva cilja ili elementa te ako se može utvrditi da je jedan od ta dva cilja ili elementa glavni, a drugi samo sporedan, odluka na temelju članka 218. stavka 9. UFEU-a mora se temeljiti na samo jednoj materijalnoj pravnoj osnovi, naime onoj koju zahtijeva glavni ili prevladavajući cilj ili element.

U pogledu predviđenog akta kojim se istovremeno želi postići više ciljeva ili koji ima više elemenata, koji su neodvojivo povezani, a nijedan nije sporedan u odnosu na druge, materijalna pravna osnova odluke na temelju članka 218. stavka 9. UFEU-a iznimno se mora temeljiti na različitim odgovarajućim pravnim osnovama.

Predviđeni akt ima ciljeve i elemente koji pripadaju području poljoprivrede i zaštite okoliša. Ti ciljevi i elementi neodvojivo su povezani, a nijedan nije sporedan u odnosu na drugi.

Stoga su materijalna pravna osnova za predloženu odluku članak 43. stavak 2. i članak 192. stavak 1. UFEU-a.

Pravna osnova predložene odluke trebali bi biti članak 43. stavak 2. UFEU-a i članak 192. stavak 1. UFEU-a u vezi s člankom 218. stavkom 9. UFEU-a.

- **Supsidijarnost (za neisključivu nadležnost)**

Nije primjenjivo

- **Proporcionalnost**

Nije primjenjivo

- **Odabir instrumenta**

U skladu s člankom 218. stavkom 9. UFEU-a odabrani instrument jedini je mogući instrument za postizanje cilja ovog prijedloga.

3. REZULTATI EX POST EVALUACIJA, SAVJETOVANJA S DIONICIMA I PROCJENA UČINKA

- **Ex post evaluacije/provjere primjerenosti postojećeg zakonodavstva**

Nije primjenjivo

- **Savjetovanja s dionicima**

Vidjeti u nastavku.

- **Prikupljanje i primjena stručnog znanja**

Prijedlog se temelji na pregovaračkom tekstu koji će se razmotriti za donošenje na jedanaestoj sjednici Upravljačkog tijela u studenome 2025. Taj je tekst pripremila *ad hoc* otvorena radna skupina za poboljšanje funkcioniranja višestranog sustava koju je osnovalo Upravljačko tijelo Ugovora. Rad te skupine uključivao je iterativni postupak u okviru kojeg je tekst izrađen na sastancima Skupine, objavljen, a zatim ponovno izmijenjen na temelju komentara. Stručnjaci i dionici iz svih zemalja koje su ugovorne strane Ugovora imali su priliku doprinijeti tom postupku.

- **Procjena učinka**

Nije primjenjivo

- **Primjerenost i pojednostavnjenje propisa**

Nije primjenjivo

- **Temeljna prava**

Prijedlog ne utječe na temeljna prava.

4. UTJECAJ NA PRORAČUN

Prijedlog nema utjecaj na proračun.

5. DRUGI ELEMENTI

- **Planovi provedbe i mehanizmi praćenja, evaluacije i izvješćivanja**

Nije primjenjivo

- **Detaljno obrazloženje posebnih odredaba prijedloga**

U članku 1. objašnjava se stajalište koje treba zauzeti u ime Unije na pregovorima na jedanaestoj sjednici (ili narednim sjednicama) Upravljačkog tijela Ugovora u pogledu izmjena Priloga I. Ugovoru i donošenja revidiranog standardnog sporazuma o prijenosu materijala.

U članku 2. navedeni su uvjeti pod kojima stajalište koje treba zauzeti u ime Unije može odstupiti od sadržaja ove Odluke Vijeća.

Člankom 3. stavlja se izvan snage prethodna odluka Vijeća o istoj temi.

U članku 4. utvrđuje se datum isteka ove Odluke Vijeća.

U prilogima I. i II. precizira se stajalište navedeno u članku 1.

U Prilogu III. preciziraju se uvjeti navedeni u članku 2.

Prijedlog

ODLUKE VIJEĆA

o utvrđivanju stajališta koje treba zauzeti u ime Unije u okviru Upravljačkog tijela Međunarodnog ugovora o biljnim genetskim resursima za hranu i poljoprivredu u pogledu određenih prijedloga podnesenih na usvajanje na njegovoj jedanaestoj sjednici.

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 43. stavak 2. i članak 192. stavak 1., u vezi s njegovim člankom 218. stavkom 9.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

budući da:

- (1) Europska unija sklopila je Međunarodni ugovor o biljnim genetskim resursima za hranu i poljoprivredu („Ugovor”) Odlukom Vijeća 2004/869/EZ⁽¹⁾, a stupio je na snagu 29. lipnja 2004.
- (2) U skladu s člankom 23. i člankom 24.2. Ugovora Upravljačko tijelo osnovano Ugovorom („Upravljačko tijelo”) ovlašteno je donositi izmjene Ugovora i njegovih priloga.
- (3) Na svojoj jedanaestoj sjednici od 24. do 29. studenog 2025. Upravljačko tijelo treba razmotriti i eventualno donijeti odluku o prijedlogu izmjena Priloga I. Ugovoru koji ima za cilj tim prilogom obuhvatiti biljne genetske resurse za hranu i poljoprivredu uz one koji su trenutačno u njemu sadržani. Biljni genetski resursi sadržani u Prilogu I. Ugovoru obuhvaćeni su višestranim sustavom pristupa i udjela u ostvarenoj koristi („višestrani sustav”) koji je uspostavljen Ugovorom.
- (4) Prijedlog izmjena Priloga I. Ugovoru razmotrit će Upravljačko tijelo u okviru paketa mjera koji će uključivati i prijedlog revizije standardnog sporazuma o prijenosu materijala, standardnog ugovora kojim se uređuje razmjena materijala u okviru višestranog sustava.
- (5) Taj paket mjera pripremila je *ad hoc* otvorena radna skupina za poboljšanje funkcioniranja višestranog sustava koju je u tu svrhu osnovalo Upravljačko tijelo. Unija bi trebala podržati predložene izmjene Priloga I. Ugovoru i reviziju standardnog sporazuma o prijenosu materijala jer se očekuje da će one doprinijeti postizanju glavnih ciljeva Ugovora.
- (6) Nakon što se prihvate i nakon što ih dvije trećine ugovornih strana ratificira, prihvati ili odobri, odluka Upravljačkog tijela o izmjenama Priloga I. Ugovoru kojima se obuhvaćaju dodatni biljni genetski resursi za hranu i poljoprivredu i revizija standardnog sporazuma o prijenosu materijala bit će obvezujuće za Uniju. Stoga je primjereno utvrditi stajalište koje treba zauzeti u ime Unije u Upravljačkom tijelu na

⁽¹⁾ Odluka Vijeća 2004/869/EZ od 24. veljače 2004. o sklapanju, u ime Europske zajednice, Međunarodnog ugovora o biljnim genetskim resursima za hranu i poljoprivredu (SL L 378, 23.12.2004., str. 1., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2004/869/oj>).

njegovoj jedanaestoj sjednici ili na svim narednim sjednicama koje će se održati tijekom razdoblja valjanosti ove Odluke ako se na jedanaestoj sjednici ne postigne dogovor.

- (7) Izmjene Priloga I. Ugovoru i revizija standardnog sporazuma o prijenosu materijala ne bi zahtijevale nikakve izmjene prava Unije.
- (8) Kako bi se omogućila potrebna fleksibilnost u pregovorima za vrijeme jedanaeste sjednice Upravljačkog tijela ili na bilo kojoj narednoj sjednici ako se na jedanaestoj sjednici ne postigne dogovor, Uniju bi trebalo ovlastiti da pristane na manje tehničke izmjene povezane s ovom Odlukom o odluci koju treba donijeti Upravljačko tijelo o izmjenama Priloga I. Ugovoru i reviziji standardnog sporazuma o prijenosu materijala, pod uvjetom da se takvim izmjenama ne mijenja sadržaj ove Odluke.
- (9) Ova bi se Odluka trebala primjenjivati tijekom ograničenog razdoblja, nakon čega bi, ako se izmjena Priloga Ugovoru i revizija standardnog sporazuma o prijenosu materijala ne donesu, Komisija trebala procijeniti učinkovitost ove Odluke i predložiti hoće li produljiti njezinu primjenu ili je na drugi način izmijeniti ili staviti izvan snage.
- (10) Odluku Vijeća 12102/22 o utvrđivanju stajališta koje treba zauzeti u ime Unije u Upravljačkom tijelu Ugovora trebalo bi staviti izvan snage jer ne odražava razvoj događaja u okviru *ad hoc* otvorene radne skupine za poboljšanje funkcioniranja višestranog sustava,

DONIJELO JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

1. Stajalište koje treba zauzeti u ime Unije na jedanaestoj sjednici Upravljačkog tijela Međunarodnog ugovora o biljnim genetskim resursima za hranu i poljoprivredu („Ugovor”) koja će se održati od 24. do 29. studenog 2025. ili na svim narednim sjednicama ako se na jedanaestoj sjednici ne postigne dogovor, o izmjeni Priloga I. Ugovoru u pogledu proširenja područja primjene u okviru višestranog sustava pristupa i podjele dobiti te donošenja revidiranog standardnog sporazuma o prijenosu materijala, temelji se na nacrtu izmjene Priloga I. Ugovoru i nacrtu revidiranog standardnog sporazuma o prijenosu materijala iz priloga I. i II.
2. Sustav obveznih plaćanja uspostavljen revidiranim standardnim sporazumom o prijenosu materijala podložen je uvjetima u vezi sa stupanjem na snagu izmjene Priloga I. Ugovoru.

Članak 2.

Ako postoji vjerojatnost da će na stajalište iz članka 1. utjecati nove znanstvene ili tehničke informacije predstavljene prije ili tijekom jedanaeste sjednice Upravljačkog tijela ili na svim narednim sjednicama ako se na jedanaestoj sjednici ne postigne dogovor ili ako Unija treba započeti daljnje pregovore na toj sjednici, stajalište Unije može biti podložno manjim tehničkim izmjenama koje treba dogovoriti na licu mjesta, poštujući načela utvrđena u Prilogu III.

Članak 3.

Odluka Vijeća 12102/22 od 13. rujna 2022. o stajalištu koje treba zauzeti u ime Europske unije u Upravljačkom tijelu Međunarodnog ugovora o biljnim genetskim resursima za hranu i poljoprivredu u pogledu izmjena Priloga I. tom ugovoru stavlja se izvan snage.

Članak 4.

Ova Odluka stupa na snagu na dan donošenja.

Članak 5.

Ova Odluka primjenjuje se do 31. prosinca 2029.

Članak 6.

Ova je Odluka upućena Komisiji i državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu,

Za Vijeće
Predsjednik
[...]